

ДРЖАВЕН ЗАВОД ЗА РЕВИЗИЈА
ENTI SHËTETËROR I REVIZIONIT
STATE AUDIT OFFICE

**КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ
ЗА ИЗВРШЕНА РЕВИЗИЈА НА
ВКУПНИОТ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАЈ
СО СПЕЦИФИКАЦИЈА НА ТРОШОЦИТЕ ЗА ПРИХОДИТЕ И
РАСХОДИТЕ ВО ИЗБОРНА КАМПАЊА
И РЕВИЗИЈА НА УСОГЛАСЕНОСТ НА
ПОЛИТИЧКА ПАРТИЈА ГЛАС ЗА МАКЕДОНИЈА КЕ
УЧЕСТВУВА ВО ИЗБОРНА КАМПАЊА ЗА ПРЕДВРЕМЕНИ
ИЗБОРА ЗА ПРАТЕНИЦИ ВО СОБРАНИЕ НА РЕПУБЛИКА
СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА 2020**

01 2020 04 17

Скопје, април 2021

***ПОЛИТИЧКА ПАРТИЈА ГЛАС ЗА МАКЕДОНИЈА ЌЕ УЧЕСТВУВА ВО ИЗБОРНА
КАМПАЊА ЗА ПРЕДВРЕМЕНИ ИЗБОРА ЗА ПРАТЕНИЦИ ВО СОБРАНИЕ НА РСМ 2020
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОВЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР***

СОДРЖИНА

Опис	Страна
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОВЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР	1 - 21
Вкупен финансиски извештај со спецификација на трошоците за приходите и расходите во изборна кампања	22
Основни политики и образложенија кон финансиските извештај	
- Вовед	23 - 27
- Сметководствени политики	27 - 30
- Образложенија кон финансиските извештај	30 - 33
Прилози	
Прилог 1	
Прилог 2	

***ПОЛИТИЧКА ПАРТИЈА ГЛАС ЗА МАКЕДОНИЈА ЌЕ УЧЕСТВУВА ВО ИЗБОРНА
КАМПАЊА ЗА ПРЕДВРЕМЕНИ ИЗБОРА ЗА ПРАТЕНИЦИ ВО СОБРАНИЕ НА РСМ 2020
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОВЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР***

Кратенки користени во извештајот:

РСМ – Република Северна Македонија

ЕДБ – Единствен даночен број

ДИК – Државна изборна комисија

Глас за Македонија - Политичка партија Глас за Македонија ќе учествува во изборна кампања за Предвремени избора за пратеници во Собрание на Република Северна Македонија 2020

Финансиски извештај - Вкупен финансиски извештај со спецификација на трошоците за приходите и расходите во изборна кампања

ДРЖАВЕН ЗАВОД ЗА РЕВИЗИЈА
ENTI SHTETËROR I REVIZIONIT
STATE AUDIT OFFICE

Број:10-434/3
Датум: 23.04.2021

КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОВЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР

Резиме

Извршивме ревизија на Вкупниот финансиски извештај со спецификација на трошоците за приходите и расходите во изборна кампања, заедно со ревизија на усогласеност на сметката на „Политичка партија Глас за Македонија ќе учествува во изборна кампања за Предвремени избора за пратеници во Собрание на Република Северна Македонија 2020“. Финансискиот извештај, предмет на ревизија го опфаќа периодот од 22.06.2020 до 15.09.2020 година.

За финансискиот извештај на Глас за Македонија изразивме неповолно мислење за вистинитоста и објективноста на финансискиот извештај и мислење со резерва за усогласеноста со законската регулатива, упатства и воспоставени политики.

Со ревизијата ги констатиравме следните состојби:

- одлуките за донации од политичка партија на учесникот во изборната не се содржани податоци дали пренесените средства се од донации или од членарини, како и не е воспоставен Регистар за донации за време на изборната кампања;
- не навремено затварање на трансакциската сметка отворена кај носителот на платен промет во РСМ со назнака „за изборна кампања“ и бришење на ЕДБ регистриран пред надлежниот орган;
- платниот промет извршен со договор за асигнација не е реализиран преку трансакциската сметка на учесникот во изборната кампања;
- за искажаните расходи по основ на платено политичко рекламирање не е доставена целосна поткрепувачка документација и
- извршени услуги од медиумот кој не е регистриран во Регистарот на радиодифузери, печатени медиуми и електронски медиуми.

Ревизорски тим:

1. _____
2. _____

Овластен државен ревизор 1

**ПОЛИТИЧКА ПАРТИЈА ГЛАС ЗА МАКЕДОНИЈА ЌЕ УЧЕСТВУВА ВО ИЗБОРНА
КАМПАЊА ЗА ПРЕДВРЕМЕНИ ИЗБОРА ЗА ПРАТЕНИЦИ ВО СОБРАНИЕ НА РСМ 2020
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОВЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР**

За констатираните состојби дадени се препораки, со цел преземање мерки за нивно надминување во идни изборни процеси.

Во делот на нагласување на прашања за неизвесност и континуитет ги обелоденуваме состојбите кои се однесуваат на:

- разлика од 49 илјади денари за кој износ се поголеми вкупните приходи од вкупните расходи за изборна кампања искажани во Вкупниот финансиски извештај по основ на добиени донации во услуги, кои не се прилив на парични средства на трансакциската сметка на изборната кампања;
- во вкупните извори на финансирање на изборната кампања, со 64% учествуваат средствата обезбедени од Буџетот на РСМ;
- не донесен акт за определување на просечно постигната цена и најниска цена на електронските медиуми (интернет порталите) во последните пет изборни циклуси, обврска на ДИК од 2020 година.

Во делот за останати прашања, истакнуваме одредени неусогласености во Изборниот законик и тоа:

- потреба од преиспитување на член 83 став 2 од Изборниот законик во делот на финансирањето на изборната кампања со средства од редовната сметка на политичката партија, како и допрецизирање на наведениот член во делот на финансирање на изборниот процес од донации од политичка партија, во однос на поединечните и вкупните лимити на средства финансирани/донирани од физички и правни лица;
- да се уреди начинот на кој донаторите ќе докажат/потврдат дека не се „поврзани лица“, со радиодифузерите, печатените медиуми и електронските медиуми (интернет порталите) при финансирање или давање донации на политичките партии;
- законско регулирање на одредбите од член 85 од Изборниот законик, во делот на начинот на постапување за случаите кога во Вкупниот финансиски извештај се прикажани вишок на собрани средства на сметката за изборна кампања, како и кога се прикажани повеќе расходи од приходи, односно неплатени обврски;
- пропишување на критериуми кои ќе се применуваат при распределба на средствата за платеното политичко рекламирање од Буџетот на РСМ и тоа помеѓу двете најголеми политички партии од позицијата, опозиција и партиите кои не освоиле доволно пратеници да формираат пратеничка група или не се застапени во Собранието на РСМ;
- пропишување на обврска за доставување на извештај за искористените рекламни паноа и билборди од страна на општините во РСМ и градот Скопје;
- да се преземат активности за доуредување на Изборниот законик во делот

Ревизорски тим:

1. _____
2. _____

Овластен државен ревизор 2

**ПОЛИТИЧКА ПАРТИЈА ГЛАС ЗА МАКЕДОНИЈА ЌЕ УЧЕСТВУВА ВО ИЗБОРНА
КАМПАЊА ЗА ПРЕДВРЕМЕНИ ИЗБОРА ЗА ПРАТЕНИЦИ ВО СОБРАНИЕ НА РСМ 2020
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОВЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР**

- на определување надлежен орган за следење и известување за изборното медиумско претставување на електронските медиуми (интернет портали);
- уредување на начинот на организирање, плаќање, следење и известување до надлежните органи за интернет претставувањето кое го вршат учесниците во изборната кампања преку социјалните мрежи;
 - да се преиспита утврдениот краен рок за уплата на донации, односно потребно е да се утврди донациите да се уплатуваат најдоцна до денот на завршување на изборната кампања;
 - доуредување на член 84-б, став 8 од Изборниот законик со кој ќе се даде можност Министерство за финансии со подзаконски акт да го уреди начинот на водење на деловните книги и подготвување на финансиските/финансискиот извештај за изборната кампања почитувајќи ги сите видови/извори на финансирање на изборната кампања кога не секогаш истите предизвикуваат паричен прилив на трансакциската сметка;
 - доуредување на Изборниот законик со што во делот на Казни и прекршочни одредби ќе бидат предвидени глоби и за електронските медиуми (електронските портали) во случај за недоставување на Извештајот за рекламниот простор искористен од секој учесник во изборната кампања и средствата кои се платени и се побаруваат по таа основа;
 - номотехничко уредување на Изборниот законик поради тоа што одредени точки на одредени членови немаат следственост и во исто време во самите одредби на одредени членови има погрешно повикување и
 - Собранието на РСМ да ја задолжи Законодавно - правната комисија на Собранието на РСМ да утврди пречистен текст на Изборниот законик и истиот терминологски да го усогласи со уставот и со правниот систем.

Надлежните институции потребно е да преземат активности за надминување на утврдените системски слабости.

Од страна на одговорното лице на субјектот, не се добиени забелешки на Нацрт извештајот на овластениот државен ревизор.

Ревизорски тим:

1. _____
2. _____

Овластен државен ревизор 3

**ПОЛИТИЧКА ПАРТИЈА ГЛАС ЗА МАКЕДОНИЈА ЌЕ УЧЕСТВУВА ВО ИЗБОРНА
КАМПАЊА ЗА ПРЕДВРЕМЕНИ ИЗБОРА ЗА ПРАТЕНИЦИ ВО СОБРАНИЕ НА РСМ 2020
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОВЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР**

1. Вовед

- 1.1. Извршивме ревизија на приложениот финансиски извештај на страна 22, заедно со ревизија на усогласеност на Политичка партија Глас за Македонија ќе учествува во изборна кампања за Предвремени избора за пратеници во Собрание на Република Северна Македонија 2020 на сметката Глас за Македонија – предвремени избори за пратеници, изборна кампања 2020, која се состои од финансиски извештај за приходите и расходите за период од 22.06.2020 до 15.09.2020 година и преглед на значајни сметководствени политики и објаснувачки белешки кон финансискиот извештај.
- 1.2. Ревизијата на финансискиот извештај од точка 1.1. на овој извештај е извршена согласно член 22 став 1 од Законот за државната ревизија и Годишната програма за работа на Државниот завод за ревизија согласно член 23 од Законот за државна ревизија.
- 1.3. Финансискиот извештај од точка 1.1. на овој извештај се одговорност на Политичка партија Политичка партија Глас за Македонија ќе учествува во изборна кампања за Предвремени избора за пратеници во Собрание на Република Северна Македонија 2020 застапувано од:

- Сашо Смилевски, овластено лице.

Оваа одговорност вклучува дизајнирање, имплементација и одржување на интерна контрола која што е релевантна за подготвување и објективно презентирање на финансискиот извештај, кој што е ослободен од материјално погрешни прикажувања, без разлика дали е резултат на измами или грешки, избор и примена на соодветни сметководствени политики, како и правење на сметководствени проценки кои што се разумни во околностите.

Раководството на субјектот е исто така одговорно за осигурување дека активностите, финансиските трансакции и информации, рефлектирани во финансискиот извештај е во согласност со релевантната законска регулатива, упатства и воспоставени политики.

- 1.4. Одговорност на ревизорите е да изразат мислење за финансискиот извештај од точка 1.1. врз основа на извршената ревизија. Оваа одговорност вклучува и изразување мислење за тоа, дали активностите, финансиските трансакции и информации рефлектирани во финансискиот извештај се, во сите материјални аспекти, во согласност со релевантната законска регулатива, упатства и воспоставени политики.

Оваа одговорност вклучува извршување на постапки за добивање ревизорски докази за тоа дали приходите и трошоците се користени за планираните намени

Ревизорски тим:

Овластен државен ревизор 4

1. _____

2. _____

**ПОЛИТИЧКА ПАРТИЈА ГЛАС ЗА МАКЕДОНИЈА ЌЕ УЧЕСТВУВА ВО ИЗБОРНА
КАМПАЊА ЗА ПРЕДВРЕМЕНИ ИЗБОРА ЗА ПРАТЕНИЦИ ВО СОБРАНИЕ НА РСМ 2020
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОВЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР**

утврдени од страна на законодавецот. Таквите постапки вклучуваат и процена на ризикот од неусогласеност.

Ревизијата е извршена во согласност со Ревизорските стандарди на Врховните ревизорски институции (ISSAI). Овие стандарди налагаат да ги почитуваме етичките барања и да ја планираме и извршиме ревизијата со цел да добиеме разумно уверување за тоа дали финансискиот извештај е ослободен од материјално погрешни прикажувања. Ревизијата вклучува извршување на постапки за прибавување на достатни соодветни ревизорски докази како поткрепа на нашите заклучоци. Избраните постапки зависат од расудувањето на ревизорот, вклучувајќи ја и проценката на ризикот од материјална неусогласеност, без разлика дали е резултат на измами или грешки.

При процена на ризикот, ревизорот ги разгледува внатрешните контроли релевантни за подготвување и објективно презентирање на финансискиот извештај со цел да се дизајнираат ревизорски постапки кои се соодветни во околностите, но не за целите на изразување на мислење за ефективност на внатрешните контроли на субјектот. Ревизијата исто така вклучува оценка на соодветноста на користените сметководствени политики и на разумноста на сметководствени проценки направени од страна на раководството на субјектот, како и оценка на севкупното презентирање на финансискиот извештај. Веруваме дека ревизорските докази коишто ги имаме прибавено се достатни и соодветни за да обезбедат основа за нашето ревизорско мислење.

2. Цели, заснованост и период на вршење на ревизијата

2.1. Цел на ревизијата на финансискиот извештај е да му овозможи на ревизорот да добие разумно уверување за тоа дали финансискиот извештај земен како целина е ослободен од материјално погрешни прикажувања било поради измама или поради грешка, овозможувајќи му на ревизорот да изрази мислење за тоа дали финансискиот извештај е изготвен, во сите материјални аспекти, во согласност со применливата рамка за финансиско известување и да известува за финансискиот извештај и да комуницира, во согласност со ревизорските наоди.

Цел на ревизијата на усогласеност во врска со ревизијата на финансискиот извештај е ревизорот да добие разумно уверување за тоа дали активностите, финансиските трансакции и информациите рефлектирани во финансискиот извештај се, во сите материјални аспекти, во согласност со релевантната законска регулатива, упатства и воспоставени политики и да ја известува законодавната власт и други соодветни тела за наоди и расудувања.

2.2. Финансискиот извештај кој е предмет на овој извештај е составен според применливата рамка за финансиско известување во Република Македонија.

Ревизорски тим:

1. _____
2. _____

Овластен државен ревизор 5

**ПОЛИТИЧКА ПАРТИЈА ГЛАС ЗА МАКЕДОНИЈА ЌЕ УЧЕСТВУВА ВО ИЗБОРНА
КАМПАЊА ЗА ПРЕДВРЕМЕНИ ИЗБОРА ЗА ПРАТЕНИЦИ ВО СОБРАНИЕ НА РСМ 2020
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОВЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР**

2.3. Ревизијата од точка 1.1. погоре е планирана и извршена во периодот од 16.11.2020 до 04.12.2020 година кај Политичка партија Глас за Македонија ќе учествува во изборна кампања за Предвремени избора за пратеници во Собрание на Република Северна Македонија 2020 од тим на Државниот завод за ревизија.

3. Наоди и препораки

Прашањата кои ги покрива овој извештај беа дискутирани на завршниот состанок со овластеното лице на учесникот во изборната кампања, одржан на ден 29.12.2020 година.

Од страна на одговорното лице на субјектот, не се добиени забелешки на Нацрт извештајот на овластениот државен ревизор.

Констатирани се следните состојби:

3.1. Усогласеност со закони и прописи

3.1.1. Во вкупниот финансиски извештај за изборна кампања, на име примени донации, искажан е износ од 1.027 илјади денари. Учесникот во изборниот процес нема воспоставено Регистар на донации, освен што за дел од искажаните примени донации презентирани е преглед во износ од 473 илјади денари, од кои 424 илјади денари донации во парични средства и 49 илјади денари донации во услуги. Наведената состојба не е во согласност со член 83-б од Изборниот законик и Правилникот за формата, содржината и начинот на водење на регистар на донации за време на изборна кампања¹ во кој е уреден образецот на регистарот на донации. Останатиот дел од искажаните донации во износ од 554 илјади денари се однесува на пренесени парични средства од редовната сметка, на сметката за изборна кампања, по основ на две донесени одлуки², кои не содржат податоци дали пренесените средства се донации од политичката партија или се од членарини, како основ за нивно соодветно искажување во регистарот на донации. Истакнуваме дека на ревизијата не беа доставени докази за потврдување на изворот на финансирање.

Наведената состојба влијае врз точноста и целосноста на податоците за приходите од донации искажани во вкупниот финансиски извештај со спецификација за трошоците за приходи и расходи во изборната кампања.

¹ „Службен весник на Република Македонија” број 30/09

² Одлуки донесени од страна на претседателот на политичката партија и тоа: на ден 12.06.2020 година за износ од 370 илјади денари и од ден 24.06.2020 година за износ од 185 илјади денари

Препорака:

Надлежните органи на политичката партија во иднина при организирање на избори, да водат регистар за донации на образец согласно одредбите од Изборниот законик и Правилникот за формата, содржината и начинот на водење на регистар на донации за време на изборната кампања.

- 3.1.2. Учесникот во изборната кампања најдоцна до 24.09.2020 година, не пристапил кон затварање на трансакциската сметка отворена кај носителот на платен промет во РСМ со назнака „за изборна кампања“ во рок од 60 дена, од објавувањето на конечните изборни резултати од ден 25.07.2020 година од одржаните избори за пратеници во Собранието и не го избришал својот ЕДБ регистриран пред надлежниот орган, со нејзиното затворање. Наведената состојба не е во согласност со член 71 став 11 и став 12 од Изборниот законик и влијае на постоење можност од вршење трансакции преку сметката за изборна кампања и после законски утврдениот рок за нејзино затварање.

Во текот на вршење на ревизијата отпочната е постапка за затварање на трансакциската сметка кај носителот на платниот промет и бришење на ЕДБ на субјектот регистриран пред надлежен орган која постапка е во тек.

Препорака:

Надлежните органи на политичката партија во иднина при организирање на избори, да пристапат кон затварање на трансакциската сметка кај носителот на платен промет во РСМ со назнака „за изборна кампања“ и бришење на ЕДБ на субјектот регистриран пред надлежен орган, во рокови определени во Изборниот законик.

- 3.1.3. Со измените на Изборниот законик објавени во „Службен весник на Република Македонија“ број 140/2018 и 27/2019, во член 76-д од Изборниот законик, е уредено плаќањето кон радиодифузерите, печатените медиуми и електронски медиуми (портали) за политичко рекламирање на учесниците во изборниот процес, односно финансиските средства се обезбедуваат од средствата на Буџетот на РСМ, а ДИК ги исплаќа средствата врз основа на доставена фактура од страна на радиодифузерите, печатените медиуми и електронски медиуми (портали). Во постапката на реализација на исплатата на средствата, врз основа на одредбите од

**ПОЛИТИЧКА ПАРТИЈА ГЛАС ЗА МАКЕДОНИЈА ЌЕ УЧЕСТВУВА ВО ИЗБОРНА
КАМПАЊА ЗА ПРЕДВРЕМЕНИ ИЗБОРА ЗА ПРАТЕНИЦИ ВО СОБРАНИЕ НА РСМ 2020
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОВЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР**

Законот за облигационите односи³, склучени се повеќе договори за асигнација⁴ помеѓу учесникот во кампањата (асигнант), ДИК (асигнат) и радиодифузери (асигнатор), со кои, учесникот во изборната кампања ја овластува ДИК во негово име да му исплати на радиодифузерот определен паричен износ на средства врз основа на доставена фактура.

Со увид во поткрепувачката документација и начинот на вршење на сметководствената евиденција на трансакциите поврзани со извршените плаќања на парични средства во вкупен износ од 1.797 илјади денари од страна на ДИК, утврдивме дека учесникот во изборната кампања не постапил во согласност со членот 17 и членот 18 од Законот за платниот промет⁵ и одредбите од дел II точка 8.4, потточка 18, став 6 од Упатството за формата и содржината на платните инструменти за вршење на платниот промет во земјата⁶, каде е пропишано дека вршењето на платниот промет со асигнација, треба да се реализира преку трансакциската сметка, со Налог за пренос (образец ПП30), односно„*овој платен инструмент може да се користи кога преносот на средства се врши меѓу две сметки на ист учесник, па дури и кога се врши книжење на одреден износ на средства во полза и на товар на иста сметка на учесникот како резултат на компензација, асигнација, цесија, преземање на долг, пренос на хартии од вредност и по основа на други пресметки пропишани со закон,*„.

Истакнуваме дека и покрај утврдената состојба, приходите и расходите се искажани во финансискиот извештај на Политичка партија Глас за Македонија .

Препорака:

Надлежните органи на политичката партија во иднина при организирање на избори, при вршење на платниот промет со асигнација, истиот да го реализираат преку трансакциската сметка.

3.2. Финансиски извештај

- 3.2.1. За исполнување на законските обврски на радиодифузерите, печатените медиуми и електронски медиуми (портали) во делот на објавувањето на платено политичко рекламирање, финансиски средства се обезбедуваат од

³ „Службен весник на Република Македонија“ број 18/01,.4/02,.5/03,.84/08, 81/09,161/09, 23/13 123/13, Одлука на Уставниот суд на Република Македонија У.бр.121 /2001 објавена во „Службен весник на Република Македонија “ бр.78/01 и Одлука на Уставниот суд на Република Македонија У.бр.67/2002 објавена во „Службен весник на Република Македонија “ бр.59/02

⁴ Во член 1059 од Законот за облигационите односи е определено „Со упатување (асигнација) едно лице, упатувач (асигнат) овластува друго лице, упатеник, (асигнант), за негова сметка да изврши нешто за определено трето лице, примач на упатување (асигнатор), а него го овластува да го прими тоа извршување од свое име,

⁵ „Службен весник на Република Македонија,“ број 113/07, 22/08, 159/08, 133/09, 145/10, 35/11, 11/12, 59/12, 166/12, 170/13,153/15, 199/15, 193/17 и „Службен весник на Република Северна Македонија,“ број 7/19

⁶ „Службен весник на Република Македонија“ број 161/07, 56/08, 114/08, 149/08, 165/08, 95/09, 18/11, 77/12 и 197/17

**ПОЛИТИЧКА ПАРТИЈА ГЛАС ЗА МАКЕДОНИЈА ЌЕ УЧЕСТВУВА ВО ИЗБОРНА
КАМПАЊА ЗА ПРЕДВРЕМЕНИ ИЗБОРА ЗА ПРАТЕНИЦИ ВО СОБРАНИЕ НА РСМ 2020
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОВЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР**

средствата на Буџетот на РСМ. Со извршената ревизија на пресметаните расходи по основ на обврски за објавено платено политичко рекламирање искажани во финансискиот извештај, констатиравме дека четири (4) електронски медиуми до учесникот во изборната кампања доставиле фактури во вкупен износ од 141 илјада денари, без прилог на примерок од извршените објави (Прилог 1).

Утврдената состојба не е во согласност со член 76-д точка 3 и 9 од Изборниот законик со кој е пропишана документацијата која треба да биде прилог на фактурите доставени од радиодифузерите, печатените медиуми и електронските медиуми (интернет портали) до учесникот во изборната кампања, со цел нивно плаќање од страна на Државата изборна комисија, што има влијание на комплетноста на документацијата и реалноста на искажаните расходи во вкупниот финансиски извештај во изборната кампања.

Препорака:

Надлежните органи на партијата во иднина при организирање на избори да ја обезбедат целокупната поткрепувачка документација за искажаните расходи.

3.2.2. Во финансискиот извештај искажан е износ од 35 илјади денари за расходи по основ на платени обврски по фактура и прилог на медија план за објавено платено политичко рекламирање на спотови на видео билборд од страна на еден медиум. Со извршената ревизија на документацијата поврзана со искажаните расходи ги констатиравме следните состојби:

- постои неусогласеност помеѓу податоците од Регистарот на радиодифузери, печатени медиуми и електронски медиуми во кој медиумот е регистриран по член 75-ѓ став 7 од Изборниот законик како интернет портал (електронски медиум) и реализираното рекламирање од страна на регистрираниот медиум на спотови на видео билборд;
- презентираниот договорот за асигнација⁷, потпишан помеѓу Државна изборна комисија, учесникот во изборната кампања и медиумот, не ги содржи сите податоци кои се содржани во останатите презентирани договори за асигнација (договорот склучен помеѓу учесникот во изборната кампања и медиумот и број и датум на фактурата за извршеното рекламирање);
- во медија планот покрај податоците за бројот на секундите и вредноста на емитување на спотови на видео билбордот, наведено е дека медиумот гратис ќе изврши емитување и на статични слики по цена од 30 ден/секунда, без да биде наведен и бројот на секундите, што не е во

⁷ број 05-2078/2 од 18.07.2020 година

**ПОЛИТИЧКА ПАРТИЈА ГЛАС ЗА МАКЕДОНИЈА ЌЕ УЧЕСТВУВА ВО ИЗБОРНА
КАМПАЊА ЗА ПРЕДВРЕМЕНИ ИЗБОРА ЗА ПРАТЕНИЦИ ВО СОБРАНИЕ НА РСМ 2020
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОВЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР**

согласност со член 75 став 5 од Изборниот законик, согласно кој радиодифузерите, печатените медиуми и електронските медиуми (интернет порталите), не смеат на било каков начин да финансираат или да даваат донации на политичките партии и на независните кандидати. Наведените состојби создаваат можност од ненаменско трошење на буџетските средства за платено политичко рекламирање и неможност од потврдување на целосноста на искажаните донации во Вкупниот финансиски извештај.

Препорака:

Надлежните органи на партијата во иднина при организирање на избори да преземат мерки и активности во насока да:

- платено политичко рекламирање финансирано со средства од Буџетот на РСМ, да е исклучиво за финансирање на радиодифузерите, печатените медиуми и електронски медиуми (портали) за услуги за кои медиумите се регистрирани во Регистарот на радиодифузери, печатени медиуми и електронски медиуми;
- за добиените бесплатни услуги да се обезбедат податоци за нивната вредност како основ за нивно искажување како донација во Вкупниот финансиски извештај и
- надлежните органи на партијата во иднина при организирање на избори во соработка со ДИК да преземат мерки и активности со кои сите потпишани договорите за асигнација да содржат исти елементи.

Основ за изразување на мислење

Вкупен ефект од изнесените наоди, кои се основ за изразување мислење, во точките 3.1. и 3.2. е не воспоставен Регистар за донации, нецелосни податоци за видот на пренесени парични средства од сметката на политичката партија на изборната сметка, не навремено затварање на трансакциската сметка и бришење на ЕДБ, вршењето на платниот промет со асигнација без негова реализација преку трансакциската сметка, отсуство на целосна поткрепувачка документација за искажаните расходи за објавено платено политичко рекламирање, дадени услуги за кои медиумот не е регистриран.

Ревизорски тим:

1. _____
2. _____

Овластен државен ревизор 10

4. Ревизорско мислење

Мислење за финансискиот извештај

Според наше мислење, поради значењето на прашањата изнесени во точка 3.2., финансискиот извештај на сметката на Политичка партија Глас за Македонија ќе учествува во изборна кампања за Предвремени избора за пратеници во Собрание на Република Северна Македонија 2020 не го прикажуваат вистинито и објективно, во сите материјални аспекти, резултатот на финансиските активности за периодот од 22.06.2020 до 15.09.2020 година, во согласност со применливата рамка за финансиско известување.

Мислење за усогласеност со закони и прописи

Според наше мислење, со исклучок на ефектот на прашањата изнесени во точката 3.1. активностите, финансиските трансакции и информации, рефлектирани во финансискиот извештај на сметката на Политичка партија Глас за Македонија ќе учествува во изборна кампања за Предвремени избора за пратеници во Собрание на Република Северна Македонија 2020, во сите материјални аспекти се во согласност со релевантната законска регулатива, упатства и воспоставени политики.

5. Нагласување на прашања за неизвесност и континуитет

- 5.1. Согласно член 83 став 2 од Изборниот законик изборната кампања може да се финансира од средства од редовната сметка на политичката партија, членарина на политичката партија, донации на политичка партија, физички лица во висина од 3.000 евра во денарска противвредност, правни лица во висина од 30.000 евра во денарска противвредност и кредити на политичката партија наменети за изборна кампања.

За исполнување на законските обврски на радиодифузерите, печатените медиуми и електронски медиуми (портали) во делот на објавувањето на платено политичко рекламирање, во изборниот процес, согласно член 76-д од изборниот законик, финансиските средства се обезбедуваат од средствата на Буџетот на РСМ, а се исплаќаат од страна на Државната изборна комисија.

Од извршената анализа на вкупните извори на финансирање на изборната кампања за предвремените парламентарни избори 2020 година на Глас за Македонија Вкупниот извештај со спецификација на трошоците за приходите и расходите на трансакциската сметка за изборната кампања, ревизијата утврди дека 64% од средствата за изборната кампања се обезбедени од Буџетот на РСМ, 20% се обезбедени од основната трансакциска сметка на политичката партија на

**ПОЛИТИЧКА ПАРТИЈА ГЛАС ЗА МАКЕДОНИЈА ЌЕ УЧЕСТВУВА ВО ИЗБОРНА
КАМПАЊА ЗА ПРЕДВРЕМЕНИ ИЗБОРА ЗА ПРАТЕНИЦИ ВО СОБРАНИЕ НА РСМ 2020
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОВЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР**

транзакциската сметка за изборна кампања (детално наведено во точка 3.1.1. од овој извештај), 15% приходи од донации во пари и 2% приходи од донации во услуги, прикажано на следниот графикон:

5.2. Во член 75 - ѓ точка 11 од Изборниот законик, определено е дека„Државната изборна комисија е должна да ја објави на нејзината веб-страница просечно постигнатата цена и најниската цена за платено политичко рекламирање од страна на радиодифузерите, печатените медиуми и електронските медиуми (интернет порталите) во последните пет изборни циклуси, најдоцна до денот на распишување на изборите“..... Постапувајќи по наведениот член од законот, Државната изборна комисија на ден 16.02.2020 година, донела Одлука за утврдување на просечно постигнатата цена и најниската цена за платено политичко рекламирање во последните пет изборни циклуси⁸, која не ги содржи сите потребни податоци утврдени со наведениот член од законот. Имено, во одлуката не се наведени просечно постигнатите цени и најниската цена за платено политичко рекламирање од страна на електронските медиуми (интернет порталите) во последните пет изборни циклуси, определувајќи за истите само на вкупната сума од еден учесник во изборна кампања која не може

⁸ архивирана под број 10-476/1

**ПОЛИТИЧКА ПАРТИЈА ГЛАС ЗА МАКЕДОНИЈА ЌЕ УЧЕСТВУВА ВО ИЗБОРНА
КАМПАЊА ЗА ПРЕДВРЕМЕНИ ИЗБОРА ЗА ПРАТЕНИЦИ ВО СОБРАНИЕ НА РСМ 2020
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОВЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР**

да биде поголема петнаесет илјади евра во денарска противвредност без вклучен ДДВ, имајќи предвид дека оваа законска надлежност на ДИК е доделена со Законот за изменување и дополнување на Изборниот законик, објавен во „Службен весник на Република Северна Македонија“ број 42/2020.

6. Останати прашања

Финансирање на изборната кампања

6.1. Законот за финансирање на политичките партии⁹ ги уредува изворите, приходите и расходите на политичките партии, како и начинот на кој се врши надзорот и контролата на нивното финансирање. Средствата за редовно работење на политичките партии се остваруваат од јавни извори за финансирање, со средства од Буџетот на РСМ и од приватни извори на финансирање: членарина, кредит, донации, подароци, прилози, дотации, спонзорства, легати, продажба на промотивен и пропаганден материјал.

Со донесувањето на Законот за финансирање на политичките партии¹⁰ во 2004 година, вкупните средства за годишно финансирање на политичките партии беа утврдени во висина од 0,06% од вкупните изворни приходи на Буџетот на РСМ, додека со Законот за изменување и дополнување на Законот за финансирање на политичките партии¹¹ од 2018 година истите се зголемени на 0,15% од изворните приходи на Буџетот на РСМ. Поради епидемијата со COVID 19, во јуни 2020 година со Уредбата со Законска сила за финансирање на политичките партии¹² процентот од изворните приходи е намален на 0,04%, за да во декември 2020 со Законот за изменување на Законот за финансирање на политичките партии¹³, процентот за финансирање на политичките партии е утврден во висина од 0,105% од изворни приходи на Буџетот на РСМ.

Со извршените ревизии за период 2016-2019 година на сметките на политичките партии за редовно работење констатиравме дека ваквите законски измени значително влијаат врз структурата на приходите на политичките партии.

Со анализата на приходите по видови на извори на финансирање, утврдивме дека учеството на јавното финансирање од Буџетот на РСМ за редовното работење на политичките партии бележи тренд на зголемување, (во интервал од 30% до 70%) наспроти тренд на опаѓање на учеството на приватните извори на финансирање во вкупните приходи (во интервал од 70% на 30%).

Истакнуваме дека со донесувањето на Законот за изменување и дополнување на

⁹ „Службен весник на Република Македонија“ број 76/04, 86/08, 161/08, 96/09, 148/11, 142/12, 23/13, 140/18 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ број 294/20;

¹⁰ „Службен весник на Република Македонија“ број 76/04;

¹¹ „Службен весник на Република Македонија“ број 140/18;

¹² „Службен весник на Република Северна Македонија“ број 166/20;

¹³ „Службен весник на Република Северна Македонија“ број 294/20;

**ПОЛИТИЧКА ПАРТИЈА ГЛАС ЗА МАКЕДОНИЈА ЌЕ УЧЕСТВУВА ВО ИЗБОРНА
КАМПАЊА ЗА ПРЕДВРЕМЕНИ ИЗБОРА ЗА ПРАТЕНИЦИ ВО СОБРАНИЕ НА РСМ 2020
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОВЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР**

Изборниот законик во 2020 година¹⁴, во член 83 став 2 уредено е дека изборната кампања може да се финансира, меѓу другите извори и од средства од редовната сметка на политичката партија со тоа што овој вид на финансирање на изборната кампања „нема да се применува за предвремените избори за пратеници во Собранието на Република Македонија кои ќе се одржат во 2020 година“¹⁵.

Имајќи ја предвид оваа одредба, укажуваме дека дадена е законска можност, средствата добиени од Буџетот на РСМ за финансирање на редовното работење на политичките партии да се прелеваат како финансиски средства со кои ќе се покриваат трошоци на учесниците во изборните кампањи, што ќе доведе до финансирање на изборната кампања со средства од Буџетот на РСМ во повисок износ од утврдениот во Буџетот на РСМ за секој поединечен изборен процес.

Ревизијата смета дека потребно е да се преиспита член 83 став 2 од Изборниот законик во делот на финансирање на изборната кампања со средства од редовната сметка на политичката партија.

Исто така укажуваме дека уредувањето на изворите на финансирање на изборната кампања не даваат јасно разграничување, од причина што и средствата од членарина и средствата од донации на политичка партија повторно се средства од редовната сметка на политичката партија.

Имено, согласно член 13 од Законот за финансирање на политичките партии, донациите претставуваат приватни извори на финансирање на политичките партии, додека во член 16 од наведениот закон е уреден износот на поединечната донација и тоа:

- физички лица до висина од 30 просечни нето плати во Републиката и
 - правни лица во висина од 60 просечни плати во Републиката,
- исплатени во претходниот месец и објавени од Државниот завод за статистика, кој износ не смее да биде кумулиран повеќе од еднаш годишно.

Со донесувањето на Законот за изменување и дополнување на Изборниот законик од 16.02.2020 година, во член 83 став 2 уредено е дека изборната кампања може да се финансира и од:

- донации на политичка партија,
- физички лица во висина од 3.000 евра во денарска противвредност и
- правни лица во висина од 30.000 евра во денарска противвредност.

Ревизијата укажува дека во услови на дадена законска можност за финансирање на изборната сметка со донации на политичката партија потребно е допрецизирање на член 83 од Изборниот законик, во делот на финансирање на изборниот процес од донации од политичка партија, во однос

¹⁴ „Службен весник на Република Северна Македонија“ број 42/20;

¹⁵ член 57 од Законот за изменување и дополнување на Изборниот законик (Службен весник на Република Северна Македонија“ број 42/20);

**ПОЛИТИЧКА ПАРТИЈА ГЛАС ЗА МАКЕДОНИЈА ЌЕ УЧЕСТВУВА ВО ИЗБОРНА
КАМПАЊА ЗА ПРЕДВРЕМЕНИ ИЗБОРА ЗА ПРАТЕНИЦИ ВО СОБРАНИЕ НА РСМ 2020
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОВЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР**

на поединечните и вкупните лимити на средства.

- 6.2. Во член 75 став 5 од Изборниот законик е пропишано дека „*радиодифузерите, печатените медиуми и електронските медиуми (интернет порталите), како и нивните поврзани лица не смеат на било каков начин да финансираат или да даваат донации на политичките партии*“. Како поврзани лица се сметаат лицата дефинирани во членот 36 од Законот за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги.

Дефинираниот опфат на поврзани лица го отежнува нивното препознавање во случај кога истите се јават како донатори во изборна кампања.

Поради наведеното ревизијата смета дека е потребно во Изборниот законик да се уреди начинот на кој донаторите ќе докажат/потврдат дека не се „поврзани лица“, со радиодифузерите, печатените медиуми и електронските медиуми (интернет порталите) при финансирање или давање донации на политичките партии.

- 6.3. Во член 85 став 5 од Изборниот законик уреден е начинот на постапување на група избирачи како учесници во изборна кампања, во случаи кога постои вишок на собрани средства на сметката за изборна кампања, за кои е предвидено да се подарат во добротворни цели.

Ревизијата смета дека постои потреба од законско регулирање на одредбите од член 85 од Изборниот законик, во делот на начинот на постапување за случаите кога во Вкупниот финансиски извештај се прикажани:

- вишок на собрани средства, кога како учесник во изборната кампања не се јавува само група на избирачи, туку и политичка партија или коалиција, со што ќе се обезбеди еднакво постапување за сите учесници во изборната кампања дефинирани во член 2 став 1 точка 14 од Изборниот законик и
- повеќе расходи од приходи, односно неплатени обврски, во насока на пропишување на одредба со која ќе се уреди дека учесникот во изборната кампања може да преземе обврски само во рамки на обезбедените средства, имајќи го притоа во предвид член 71, став 10 од Изборниот законик, во кој е уредено дека сите трошоци за кампањата исклучиво ќе се покријат од средствата на сметката за изборна кампања.

- 6.4. Во Конечните извештаи за извршените ревизии на Вкупниот финансиски извештај за приходите и расходите на сметките на учесниците во изборната кампања во минати години, овластениот државен ревизор ја истакнуваше потребата од пропишување на начинот на утврдување и висината на вкупните средствата кои ќе се обезбедуваат од Буџетот на РСМ за платеното политичко рекламирање, како и начинот и критериумите кои ќе се применуваат при распределба на овие средства по одделните учесници во изборната кампања. Имено, со донесувањето на Законот за изменување и дополнување на Изборниот законик во февруари 2020 година, („Службен весник на Република

Ревизорски тим:

1. _____
2. _____

Овластен државен ревизор 15

**ПОЛИТИЧКА ПАРТИЈА ГЛАС ЗА МАКЕДОНИЈА ЌЕ УЧЕСТВУВА ВО ИЗБОРНА
КАМПАЊА ЗА ПРЕДВРЕМЕНИ ИЗБОРА ЗА ПРАТЕНИЦИ ВО СОБРАНИЕ НА РСМ 2020
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОВЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР**

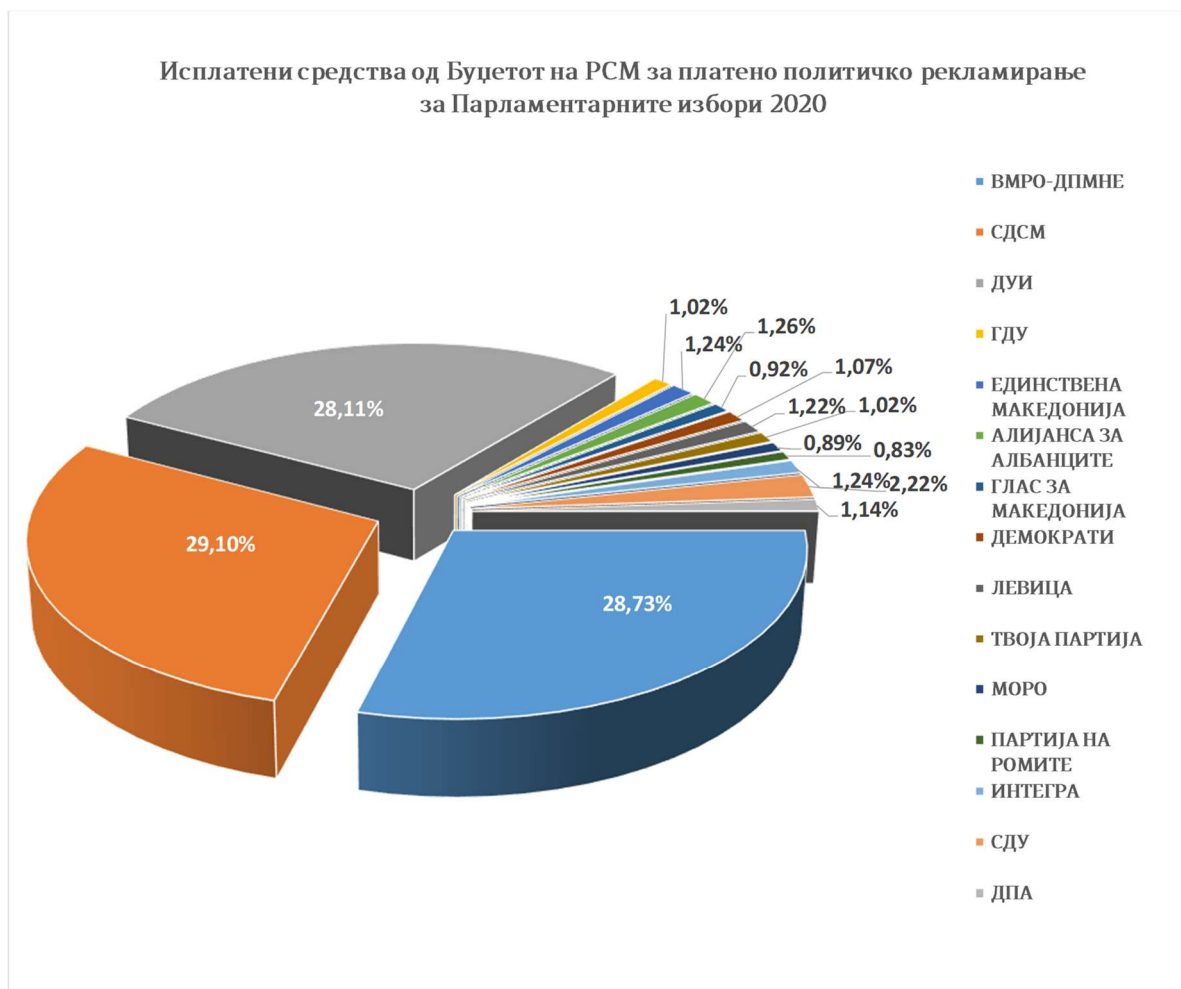
Северна Македонија“ број 42/2020) со измената на член 76-д уреден е начинот на утврдување и висината на вкупните средствата кои ќе се обезбедуваат од Буџетот на РСМ за платеното политичко рекламирање, кои не смеат да ја надминат сумата од 2 (две) евра во денарска противвредност без пресметан ДДВ, по запишан избирач од вкупно запишани избирачи на територијата на РСМ.

Во однос на критериумите кои ќе се применуваат при распределба на овие средства по одделните учесници во изборната кампања, утврдена е распределба на вкупните средства и тоа:

- најмногу 45% од средствата може да искористат двете најголеми политички партии од позицијата кои на последните избори за пратеници во Собранието на РСМ освоиле најмногу гласови,
- најмногу 45% од средствата може да искористат двете најголеми политички партии од опозицијата кои на последните избори за пратеници во Собранието на РСМ освоиле најмногу гласови,
- најмногу 10% од средствата може да искористат политичките партии во Собранието на РСМ кои на последните избори за пратеници не освоиле доволно пратеници да формираат пратеничка група и за политичките партии кои не се застапени во Собранието на РСМ или кандидати.

Истакнуваме дека со наведените измени и дополнувања на Изборниот законик, не се пропишани поконкретни критериумите кои ќе се применуваат при распределба на овие средства помеѓу партиите кои не освоиле доволно пратеници да формираат пратеничка група или не се застапени во Собранието на РСМ, поради што ревизијата смета дека има потреба од доуредување на Изборниот законик во овој дел.

Согласно Уредбата со законска сила за прашања поврзани со изборите за пратеници во Собранието на Република Северна Македонија на 15 јули 2020 година, за изборната кампања во 2020 година ДИК има исплатено средства во износ од 196.358 илјади денари, поодделно по учесници во изборниот процес, прикажано во графиконот подолу.

Рекламни паноа и билборди

6.5. Во Конечните извештаи за извршените ревизии на Вкупниот финансиски извештај за приходите и расходите на сметките на учесниците во изборната кампања во минати години, овластениот државен ревизор ја истакна состојбата со закупот на рекламни паноа и билборди, како платено политичко рекламирање на учесниците во изборната кампања и потребата за изготвување и доставување на извештаи за искористените рекламни паноа и билборди и средствата кои се платени или се побаруваат по таа основа, од страна на правните лица кои стопанисуваат со рекламните паноа и билборди, општините во Републиката и градот Скопје.

Со донесувањето на Законот за изменување и дополнување на Изборниот законик во февруари 2020 година, („Службен весник на Република Северна

Ревизорски тим:

1. _____
2. _____

Овластен државен ревизор 17

**ПОЛИТИЧКА ПАРТИЈА ГЛАС ЗА МАКЕДОНИЈА ЌЕ УЧЕСТВУВА ВО ИЗБОРНА
КАМПАЊА ЗА ПРЕДВРЕМЕНИ ИЗБОРА ЗА ПРАТЕНИЦИ ВО СОБРАНИЕ НА РСМ 2020
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОВЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР**

Македонија“ број 42/2020) извршено е дополнување на член 78-а, став 8, каде е уредено дека правните лица кои стопанисуваат со рекламните паноа и билборди се должни да поднесат извештај за доделените локации за секој учесник во изборната кампања, средствата кои се побаруваат од секој учесник како и средствата кои се наплатени, но не пропишана наведената обврска и за општините во РСМ и градот Скопје да изготват и достават извештај за искористените рекламни паноа и билборди и средствата кои се платени или се побаруваат по таа основа, поради што отежнато е потврдувањето на исплатените средства за закуп на рекламни паноа и билборди.

За надминување на утврдената состојба односно за зголемување на транспарентноста на вкупното и поединечното политичко рекламирање на учесниците во изборната кампања, потребно е надлежните органи да преземат активности за доуредување на одредбите од Изборниот законик во делот на пропишување на обврската за доставување на извештај за искористените рекламни паноа и билборди од страна на општините во РСМ и градот Скопје.

Следење на медиумско претставување на учесниците во изборна кампања на електронските медиуми (интернет портали)

- 6.6. Со измените и дополнувањата на Изборниот законик од 30.07.2018 година извршено е менување на член 76-в со кој за електронските медиуми (интернет портали) наместо Агенцијата, ДИК добива надлежности во делот на следење и известување за изборното медиумско претставување на електронските медиуми (интернет портали), како и покренување на прекршочни постапки против истите во случај на непостапување по законикот.

Со измените и дополнувањата на Изборниот законик од февруари 2019 година и февруари 2020 година, сите горенаведени активности кои треба да ги спроведува ДИК во однос на надзорот на интернет порталите се бришат, без определување на институција надлежна за следење и надзор на изборното медиумско претставување преку интернет порталите.

Истакнуваме дека останата е законската обврска електронски медиуми (интернет портали) да се регистрираат во Регистарот на електронски медиуми (интернет портали) кои обезбедуваат платено политичко рекламирање за учесниците во изборната кампања, кој го води ДИК, да доставуваат ценовници и Извештај за рекламниот простор искористен од секој од учесниците во изборната кампања и средствата кои се платени или се побаруваат по таа основа.

Наведената состојба упатува на потреба во Изборниот законик да се определи надлежен орган за следење и известување за изборното медиумско претставување на електронските медиуми (интернет портали).

Изборна кампања-интернет претставувањето

- 6.7. Во член 69-а од Изборниот законик е уредено е дека за изборна кампања се смета јавно собирање и други јавни настани организирани од страна на учесникот во изборната кампања, јавно истакнување на плакати, видео презентации на јавни места, изборно медиумско и интернет претставување, дистрибуирање на печатени материјали и јавно претставување на потврдените кандидати од надлежните изборни органи и нивните програми. Истакнуваме дека за интернет претставувањето кое учесниците во изборната кампања го вршат преку социјалните мрежи не е уреден начинот на организирање, плаќање, следење и известување до надлежните органи за овој вид на изборно претставување.

Рок за уплата на донации

- 6.8. Согласно член 71 став 6 од Изборниот законик, донациите за финансирање на изборната кампања можат да се уплатуваат на трансакциската сметка на учесниците во изборната кампања најдоцна до денот на затворањето на сметката односно 60 дена по објавувањето на конечните резултати, давајќи законска можност за уплата на донации и по објавувањето на конечноста на резултатите од изборната кампања. Исто така Извештај со образец за примените донации на трансакциската сметка за финансирање на изборната кампања, кој учесникот во изборната кампања е должен согласно член 84-б став 3 од Изборниот законик да го достави до надлежните институции еден ден по завршување на изборната кампања, не ги содржи сите уплатените донации односно донациите за период од 60 дена и тоа од денот на објавувањето на конечните резултати до денот на затварање на сметката.

Имајќи ги предвид наведените состојбите ревизијата смета дека во Изборниот законик потребно е да се преиспита вака утврдениот краен рок за уплата на донации односно потребно е да се утврди донациите да се уплатуваат најдоцна до денот на завршување на изборната кампања.

Финансиски извештаи

- 6.9. Со донесувањето на Законот за изменување и дополнување на Изборниот законик во февруари 2020 година, („Службен весник на Република Северна Македонија“ број 42/2020) извршено е дополнување на член 84-б со став 8, каде е уредено дека „....., *Финансиските извештаи на учесникот во изборната кампања е должен да ги изготви според одредбите на Законот за сметководството за непрофитните организации,*.....

Ревизорски тим:

1. _____
2. _____

Овластен државен ревизор 19

**ПОЛИТИЧКА ПАРТИЈА ГЛАС ЗА МАКЕДОНИЈА ЌЕ УЧЕСТВУВА ВО ИЗБОРНА
КАМПАЊА ЗА ПРЕДВРЕМЕНИ ИЗБОРА ЗА ПРАТЕНИЦИ ВО СОБРАНИЕ НА РСМ 2020
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОВЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР**

Истакнуваме дека во член 17 од Законот за сметководството за непрофитните организации е уредено дека непрофитните организации се должни да состават основни финансиски извештаи и тоа: биланс на состојбата, биланс на приходи и расходи и белешки кон финансиските извештаи.

Имајќи предвид дека во член 85 став 1 од Изборниот законик е уредено дека „Учесникот во изборната кампања е должен да поднесе Вкупен финансиски извештај со спецификација за трошоците за приходите и расходите во изборната кампања,, ревизија смета дека потребно е да се изврши доуредување на член 84-б, став 8 од Изборниот законик со кој ќе се даде можност Министерството за финансии со подзаконски акт го уреди начинот на водење на деловните книги и подготвување на финансиските / финансискиот извештај за изборната кампања почитувајќи ги сите видови / извори на финансирање на изборната кампања кога не секогаш истите предизвикуваат паричен прилив на трансакциската сметка.

Исто така во однос на именувањето на финансискиот извештај „Вкупен финансиски извештај со спецификација за трошоците за приходите и расходите во изборната кампања,, потребно е во називот да се усогласи терминот „трошоци“ со Законот за сметководството на непрофитните организации.

Казни и прекршочни одредби

- 6.10. Во член 189-а од Изборниот законик предвидена е глоба во износ од 4.000 евра во денарска противвредност за радиодифузерот или печатениот медиум и глоба во износ од 500 до 1.500 евра во денарска противвредност на одговорниот уредник, кој нема да поднесе извештај за рекламниот простор искористен од секој учесник во изборната кампања и средствата кои се платени или се побаруваат по таа основа, најдоцна 15 дена по денот на завршувањето на изборната кампања предвидено во член 85-а од Изборниот законик. Од причина што прекршочни казни се предвидени само за радиодифузери и печатени медиуми, а не и електронските медиуми (електронските портали) кои исто така имаат обврска за доставување на наведениот извештај, ревизијата е на мислење дека е потребно доуредување на Изборниот законик со што и електронските медиуми (електронските портали) ќе бидат опфатни во делот на Казни и прекршочни одредби.

Со извршената ревизија на документацијата поврзана со платеното политичко рекламирање на учесникот во изборната кампања и извршениот увид на интернет страните на државните орган, констатиравме дека три (3) електронски медиуми (електронски портали) и два (2) печатени медиуми немаат доставено Извештај за рекламниот простор искористен од секој од учесниците во изборната кампања и средствата кои се платени или се побаруваат по таа основа (Прилог 2).

Други препораки

Ревизорски тим:

1. _____
2. _____

Овластен државен ревизор 20

- 6.11. Ревизијата укажува на потреба од номотехничко уредување на Изборниот законик поради тоа што одредени точки на одредени членови немаат следственост и во исто време во самите одредби на одредени членови има погрешно повикување.
- 6.12. Правната рамка со која се уредува начинот, условите и постапката за избор на претседател на РСМ, за избор на пратеници во Собранието на РСМ, за членови на советите на општините и Советот на градот Скопје, за избор на градоначалник на општина и градоначалник на градот Скопје, начинот и постапката на евидентирање на избирачкото право, водење на Избирачкиот список, определување на границите на изборните единици и утврдувањето, менувањето и објавувањето на избирачките места, како и условите за функционирање на избирачките места, се темели на Изборниот законик. Со извршениот увид во наведените законски акти ревизијата констатира дека до периодот на известување од извршената ревизија истиот е повеќе пати менуван и дополнуван и не постои пречистен текст. Ревизијата смета дека е потребно Собранието на Република Северна Македонија да ја задолжи Законодавно - правната комисија на Собранието на РСМ да утврди пречистен текст на Изборниот законик и истиот термилошки да го усогласи со уставот и со правниот систем.

**ПОЛИТИЧКА ПАРТИЈА ГЛАС ЗА МАКЕДОНИЈА ЌЕ УЧЕСТВУВА ВО ИЗБОРНА
КАМПАЊА ЗА ПРЕДВРЕМЕНИ ИЗБОРА ЗА ПРАТЕНИЦИ ВО СОБРАНИЕ НА РСМ 2020
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОВЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР**

ВКУПЕН ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАЈ СО СПЕЦИФИКАЦИЈА НА ТРОШОЦИТЕ ЗА ПРИХОДИТЕ И РАСХОДИТЕ ВО ИЗБОРНА КАМПАЊА ЗА ПЕРИОД ОД 22.06.2020 ДО 15.09.2020 ГОДИНА			
			во 000 денари
Опис на позицијата	Образложение		22.06. -15.09.2020
Приходи	3.1.		
Приходи од донации во пари	3.1.1.		424
Приходи од донации во ствари и услуги	3.1.2.		49
Донации пренесени од основната трансакциска сметка на политичката партија на трансакциската сметка за изборна кампања	3.1.3		554
Вкупно приходи на трансакциската сметка за изборна кампања			1,027
Парични средства обезбедени за објавување на платено политичко рекламирање (ДИК)	3.1.4.		1,797
Вкупно приходи за изборна кампања			2,824
Расходи	3.2.		
Пресметани расходи по основ на обврски за објавено платено политичко рекламирање	3.2.1.		1,797
Пренесени парични средства на основната трансакциска сметка на политичката партија од трансакциската сметка за изборна кампања	3.2.2.		405
Потрошени материјали	3.2.3.		20
Издатоци за реклама и пропаганда	3.2.4.		363
Сметководствени услуги	3.2.5.		14
Услуги за копирање, печатење и издавање	3.2.6.		173
Провизија за платниот промет и надоместоци за банкарски услуги	3.2.7.		3
Вкупни расходи за изборна кампања			2,775
ВКУПНИ ПРИХОДИ-ВКУПНИ РАСХОДИ ЗА ИЗБОРНА КАМПАЊА			49

Ревизорски тим:

1. _____
2. _____

Овластен државен ревизор 22
